

Висновки. Отже, кожен управлінський цикл починається зі збирання, обробки інформації і закінчується здобуванням інформації, яка є вихідною для нового управлінського циклу.

Розробка стратегії управління (перспективних цілей і завдань), вироблення і вибір управлінських рішень, організація їхнього виконання, регулювання та контроль, підбиття підсумків виходять із споживання здобутої інформації і закінчуються видачею нової інформації. Але обсяг і зміст інформації залежать від структури управління, від співвідношення системи управління між виділеними структурними підрозділами або підсистемами управління. Саме така взаємодія визначає рівень прийнятих ефективних рішень на різних етапах управління [5].

Список використаних джерел

1. Босак І. П. Інформаційне забезпечення управління підприємством: економічний аспект / Босак І. П., Палига Є. М. // Регіональна економіка. – 2007. – № 4. – С. 193–195.
2. Денисенко М. П. Інформаційне забезпечення ефективного управління підприємством / Денисенко М. П., Колос І. В. // Економіка та держава. – 2006. – № 7. – С. 19–24.
3. Батюк А. Є. Інформаційні системи в менеджменті: навч. посіб. / Батюк А. Є., Дзуліт З. П., Обельовська К. М. – Львів: Інтелектуальний захід, 2004. – 520 с.
4. Іванова В. Щодо формування системи інформаційного забезпечення розвитку економіки України / Іванова В. // Економіст. – 2008. – № 4. – С. 61–63.
5. Козак В. Г. Удосконалення системи інформаційного забезпечення економічного аналізу / Козак В. Г. // Економіка АПК. – 2005. – № 1. С. 66–70.

УДК 023

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

К. С. Хруль, магістр спеціальності Інформаційна, бібліотечна та архівна справа освітня програма «Документознавство та інформаційна діяльність»

Л. М. Колечкіна, д. ф.-м. н., професор – науковий керівник;

Н. Г. Денисенко, ст. викладач – науковий консультант

Анотація. Стаття присвячена порівняльному аналізу інформаційних систем для підтримки прийняття управлінських рішень на підприємстві. У статті дається коротка характеристика

теоретичних аспектів інформаційних систем, обґрунтовується актуальність їх застосування в процесі прийняття управлінських рішень. Для прикладу наводиться короткий огляд найбільш відомих і застосовуваних на практиці інформаційних систем.

Annotation. The article is devoted to the comparative analysis of information systems to support management decision-making in the enterprise. The article gives a brief description of the theoretical aspects of information systems, the relevance of their application in the process of managerial decision-making. For example, a brief overview of the most well-known and applied in practice information systems.

Ключові слова: системи підтримки прийняття управлінських рішень, СППР, експертні системи.

Key words: management decision support systems, DSS, expert systems.

Постановка проблеми. У сучасних умовах господарювання основним завданням управління підприємством є забезпечення його сталого розвитку. У зв'язку з цим існує необхідність вчасної та всебічної оцінки результатів роботи, за рахунок здійснення якісного аналізу параметрів функціонування такого господарюючого суб'єкта.

Ефективним напрямком удосконалення управління діяльністю підприємства є впровадження сучасних інформаційних систем, що дає можливість підвищити швидкість, якість і надійність процесів збору, зберігання і обробки інформації; значно скоротити управлінський персонал підприємства, який займається підготовкою інформації для формування і прийняття управлінських рішень; забезпечити у потрібні терміни керівництво і управлінський персонал підприємства якісною інформацією; своєчасно і якісно вести аналіз і прогнозування господарської діяльності підприємства; швидко і якісно приймати рішення по усіх рівнях управління підприємством.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти використання інформаційних систем для підтримки прийняття управлінських рішень на підприємстві висвітлені у наукових працях таких вчених, як Гевко І. Б., Костенка О. М., Петруні Ю. Є., Говорухи В. Б., Літовченко Б. В., Томашевського О. М., Цегелика Г. Г., Вітер М. Б., Дубук М. Б. та інших. Науковці досліджували різні підходи щодо автоматизації управлінського процесу та його складових на підприємстві,

сутність основних понять, вплив комп'ютеризації на прийняття управлінських рішень.

На основі проведеного аналізу наукових джерел можна зробити висновок, що в умовах розвитку сучасного інформаційного простору, питання використання автоматизованих інформаційних систем в управлінській діяльності залишаються актуальними.

Метою статті проведення порівняльного аналізу інформаційних систем для підтримки прийняття управлінських рішень на підприємстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформаційні системи підтримки прийняття управлінських рішень – це інформаційні системи, які максимально пристосовані до вирішення завдань повсякденної управлінської діяльності та є інструментом, що допомагає менеджерам приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення. У прийнятті управлінських рішень чільну роль відіграє людина, але інформаційні системи покликані надавати підтримку прийняття рішень керівника [1, с. 89].

Управлінські рішення – це концентровані вираження процесу управління на заключній його стадії, вони виникають при певному управлінському впливі і повинні відповідати ряду вимог і критеріїв. Об'єктом управлінських рішень є система чи операція.

Суб'єктом – керуюча підсистема організаційно-виробничої системи. Управлінські рішення являють собою сукупність різних сфер діяльності: виробництво, роботу з персоналом, фінансову діяльність, реалізацію продукції тощо. Щоб координувати усі види діяльності організації, потрібен аналіз, прогнозування, широка інформаційна підтримка аналізу стану і тенденцій розвитку, компетентність у прийнятті стратегічних і тактичних рішень, планування та координація діяльності підрозділів для досягнення загальних цілей тощо. У цьому складному і різноманітному процесі інформаційні системи є необхідним компонентом і умовою успішної діяльності підприємства [4, с. 52].

Інформаційна система є сукупністю технічного, програмного та організаційного забезпечення, а також персоналу, призначена для того, щоб своєчасно забезпечувати підприємство належною інформацією. У сучасному світі безперервного технічного прогресу неможливе функціонування організації і виробництва без підтримки інформаційних систем, без застосування автоматизації діяльності.

Інформаційна система підтримки прийняття управлінських рішень – це інтерактивні автоматизовані системи, що дозволяють вирішувати різного виду управлінські проблеми, аналізувати задачі стратегічного і оперативного управління на основі обліку даних про діяльність компанії. Вони виникли як продовження управлінських інформаційних систем і являють собою системи, що максимально пристосовані до рішення задач в повсякденній управлінській діяльності. Це комплекс програмних засобів для аналізу, моделювання, прогнозування і прийняття ефективних управлінських рішень.

В залежності від складності розв'язуваних завдань і області застосування виділяють 3 класи інформаційних систем підтримки прийняття управлінських рішень [4, с. 92]: першого класу – володіють найбільшими функціональними можливостями, призначені для застосування в органах державного управління вищого рівня. Використовується при плануванні великих комплексних цільових програм; другого класу, це система індивідуального користування базою знань, яка формується безпосередньо користувачем, призначена для державних службовців середнього рангу і керівників середніх і малих фірм, для вирішення оперативних завдань управління; третього класу, це система індивідуального користування адаптована до досвіду користувача. Призначені для рішення часто зустрічаються прикладних задач системного аналізу і управління [3, с. 115].

Системи підтримки прийняття рішень (СППР) використовуються для підтримки різних видів діяльності у процесі прийняття рішень, а саме для: полегшення взаємодії між даними, процедурами аналізу й обробки даних і моделями прийняття рішень, з одного боку, й особи, що приймає рішення, як користувача цих систем – з іншого; надання допоміжної інформації, особливо для виконання неструктурованих або слабоструктурованих завдань, для яких важко заздалегідь визначити дані та процедури відповідних рішень [3, с. 195].

Систематику СППР можна побудувати за функціональними галузями (маркетинг, планування, інвестиції тощо), в яких підтримується прийняття рішень, за рівнями інформаційного забезпечення (тактичний, операційний, стратегічний, рівень середньої ланки управління) тощо. Найбільша частка комп'ютерної підтримки різних функцій припадає на стратегічне планування, управління і розвиток підприємств, операційне управління й розподіл ресурсів.

Проведемо порівняльний аналіз інформаційних систем для підтримки прийняття управлінських рішень на підприємстві за даними у табл. 1.

Таблиця 1 – Порівняльний аналіз інформаційних систем для підтримки прийняття управлінських рішень на підприємстві

Класифікація інформаційних систем	Характеристика
СППР «Симплан»	Її призначення полягає в організації підтримки окремих етапів процесів прийняття рішень у процедурах фінансового менеджменту, маркетингу і виробництва. Ця система дає можливість установлювати і вивчати складні залежності між економічними показниками діяльності підприємства. Вона має сім підсистем: управління даними, моделювання, прогнозування, економетричний і статистичний аналіз, одержання звітів, контроль безпеки, графічне відображення результатів. Користувач вибирає з множини доступних метод економетричного чи статистичного аналізу або прогнозування даних і за допомогою вбудованої мови формує відповідний процес моделювання
СППР «Combi-PC»	Дає змогу розв'язувати задачі оцінювання адаптційних можливостей галузей економіки, аналізу системи показників якості продукції, тематичного планування науково-дослідних і конструкторських робіт, порівняльного аналізу діяльності підприємств
СППР DSS-UTES	Призначена для пошуку оптимальних рішень у складних проблемних моделях. Її побудовано як відкриту систему, що дає змогу підключати для виконання окремих етапів розв'язання задачі автономні проблемні блоки і моделі користувача
СППР ISDS	Може бути використана інноваційними та фінансовими менеджерами у формуванні програм розробки нових виробів і технологій у великих корпораціях. Система підтримує такі функції: попередній відбір пропозицій для інноваційних проєктів; порівняльний аналіз нових пропозицій і проєктів, які вже розробляються; формування інвестиційних груп із проєктів, що пропонуються для розробки

Класифікація інформаційних систем	Характеристика
СППР Marketing Expert	Забезпечує підтримку прийняття рішень на всіх етапах розробки стратегічного і тактичного планів маркетингу та контролю за їх реалізацією. Система виконує два основні завдання: аудит маркетингу; планування маркетингу з використанням відомих аналітичних методик (GAP-аналізу, сегментного аналізу, SWOT-аналізу, Portfolio-аналізу та ін.)
СППР Visual IFPS/Plus (Interactive Financial Planning System)	Інтерактивна система планування фінансів. Система дає змогу розв'язувати досить широкий спектр задач: добір балансових підсумків, розподіл прибутку за статтями доходів, передбачення змін валютних курсів, прогнозування, аналіз ризиків, розробки стратегії збуту продукції, відбір науково-дослідних проектів, стратегічне планування, планування прибутку і бюджету, вибір між стратегіями закупівлі та виготовлення продукції власними силами тощо. СППР Visual IFPS/Plus має широке застосування у фінансах, статистиці

Висновки. Системи підтримки прийняття рішень утворюють підмножину автоматизованих інформаційних систем: СППР, експертні та керуючі інформаційні системи. Для прийняття управлінських рішень найбільш важливі управлінські інформаційні системи (MIS), системи забезпечення прийняття рішення (DSS). Систематика СППР може бути побудована за функціональними галузями (маркетинг, планування, інвестиції), в яких надається підтримка прийняття рішень, за рівнями інформаційного забезпечення (тактичний, операційний, стратегічний, рівень середньої ланки управління тощо). Отже, на сьогодні ринок інформаційних систем стрімко розвивається. На кожному підприємстві розробляється та впроваджується нове, більш прогресивне програмне забезпечення, завдяки якому діяльність підприємств переходить на якісно новий рівень. І вибір тієї чи іншої категорії інформаційних систем повинен виходити з тієї мети та завдань, які є головними для кожного підприємства. Правильний вибір допоможе прискорити господарські процеси та позитивно вплинути на діяльність підприємства.

Список використаних джерел

1. Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень : підручник. – Київ : КОНДОР, 2009. – 187 с.
2. Костенко О. М. Індикатори інформаційно-аналітичної системи управління діяльністю підприємства / Костенко О. М. // Облік і фінанси. – 2014. – № 4. – С. 133–139.
3. Петруня Ю. Є. Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. / Петруня Ю. Є., Говоруха В. Б., Літовченко Б. В. та ін. – Київ : Центр учб. л-ри, 2011. – 216 с.
4. Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесів : навч. посіб. / Томашевський О. М., Цегелик Г. Г., Вітер М. Б., Дубук М. Б. – Київ : Центр учб. л-ри, 2012. – 295 с.

УДК 640.4:002.1

ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

К. В. Чевічелова, магістр спеціальності Інформаційна, бібліотечна та архівна справа освітня програма «Документознавство та інформаційна діяльність»

Т. В. Оніпко, д. і. н., професор – науковий керівник

Анотація. У статті розкрито актуальність документно-інформаційного забезпечення готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах ринкової економіки. Проаналізовано вартісне положення на ринку, конкурентоспроможність та клієнтську базу, які напряму залежать від умов активізації та удосконалення документно-інформаційної взаємодії усіх структурних підрозділів організації. Визначено вплив документних та інформаційних масивів на управління підприємствами готельно-ресторанної галузі. З'ясовано, що якісний процес обміну документно-інформаційних потоків підприємства є трудомістким і потребує значних матеріальних, інформаційних, фінансових ресурсів, а також має важливе значення для надання високоякісних послуг відвідувачам готельно-ресторанного комплексу.

Ключові слова: готельно-ресторанний бізнес, інформація, документ, документно-інформаційне забезпечення, управління підприємством, документно-інформаційна система.

Abstract. The paper discloses the relevance of the document and information support of the hotel and restaurant business in the current conditions of a market economy. The cost position in the